

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/139/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116209989
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116209989.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne D.. P. Z., nar. X.X.XXXX, bytom J. XXX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66 proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 27.6.2018 č. k. 8C/179/2016 - 46 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a IV..

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver zo Zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa XX.X.XXXX je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere z XX.X.XXXX, uvedená v článku 8, bod 8.1 a v článku 8, bod 8.4. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyňu trovy konania v rozsahu 100%.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, strany sporu dňa 19.3.2014 uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobkyňu úver vo výške 1.500,- eur, ktorý sa zaviazala zaplatiť v 36-mesačných splátkach po 85,15 eur. Ročná úroková sadzba predstavovala 70%, pričom podľa internetových zistení súdu priemerný ročný úrok z novoposkytnutých spotrebiteľských úverov obchodných bánk s dobou splácania od 1 do 5 rokov v marci 2014 bol 10,21 %. Súd prvej inštancie zistil, že strany sporu uzatvorili zmluvu o úvere a nie zmluvu o revolvingovom úvere, keď vychádzal z toho, že veriteľ poskytol peňažné prostriedky, ktoré sa dlžník zaviazal zaplatiť v presne určenom počte splátok s presne určenou výškou splátky. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere sa poskytuje určitý úverový rámec, z ktorého môže (ale aj nemusí) dlžník opakovane čerpať a priebežne spláca vyčerpanú časť úverového rámca, pričom po jeho splatení ho môže opakovane čerpať bez potreby uzatvárania novej zmluvy. Zdôraznil, že zmluva obsahuje ustanovenia splatnosť úveru (počet splátok), ale takéto vyjadrenie konečnej splatnosti úveru považuje súd za nezodpovedajúce zákonu. Rovnako zmluva neobsahuje termíny splátok úveru. V zmluve ďalej chýba aj údaj o výške, počte a termínoch splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov. Táto zmluva obsahuje iba výšku celkovej splátky bez špecifikácie, koľko činí mesačná istina, úrok a iné poplatky. Absenciu týchto údajov zákon č. 129/2010 Z.z. sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a dlžník je povinný vrátiť veriteľovi iba sumu, ktorá mu bola poskytnutá. Pokiaľ ide o výšku úrokov, tieto vyhodnotil ako neprimerané a odporujúce dobrým mravom. Naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnosti zmluvnej

podmienky vyplýva priamo zo zákona a týmto určením sa napĺňa Smernica Rady 93/13/EHS. Žalobe preto ako opodstatnenej vyhovel a o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, a to proti výrokom I. a IV., a teda proti výrokom o určení, že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere je bezúročný a bez poplatkov a proti výroku o trovách konania strán sporu. Ako podstatnú skutočnosť súvisiacu so záverom súdu o bezúročnosti úveru žalovaný tvrdí, že súdom označená skutočnosť - termín konečnej splatnosti nemôže v zmysle unijného práva byť právne relevantným dôvodom pre bezúročnosť úveru. Náležitost' konečná splatnosť úveru nepozná unijné právo, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene zákona č. 129/2010 Z.z. a táto náležitosť práve z dôvodu dodržiavania unijného práva bola vylúčená. Konkrétne vo vzťahu k uvádzaniu termínu konečnej splatnosti, tzn., že s týmto údajom nemôže byť spájaný následok v podobe bezúročnosti, pretože členský štátu takúto skutočnosť nemôže upraviť vo vnútroštátnom práve ako dôvod bezúročnosti a ďalej ani preto, lebo údaj o konečnej splatnosti nie je spôsobilý ovplyvniť posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Zákonná požiadavka termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovanom vzťahu naplnená viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok spôsobom vyplývajúcim z čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní spôsobom vyplývajúcim zo splátkového kalendára, ktorý predstavuje neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Pokiaľ ide o rozpor s dobrými mravmi vo sfére výšky v zmluve dohodnutej ročnej úrokovej sadzby úveru, žalovaný zdôrazňuje, že odplata na finančnom trhu v čase uzatvorenia zmluvy pripúšťala výšku odplaty, resp. ročnej úrokovej sadzby, ako bola dojednaná v zmluve o revolvingovom úvere. Súd prvej inštancie sa nevyporiadal podľa názoru žalovaného dostatočne s jeho argumentáciou uvedenou vo viacerých písomných podaniach. Žalovaný tak navrhol, aby v napadnutej časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby žalobu o určenie bezúročnosti úveru zamietol.

4. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného opodstatnené nie je.

5. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že uzatvorená zmluva medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, vychádzajúc z postavenia žalovaného ako obchodníka pri výkone jeho podnikateľskej činnosti a z postavenia žalobkyne ako dlžníka z úverovej zmluvy. Ide o zmluvu spotrebiteľskú a sporný vzťah medzi stranami sporu je potrebné posúdiť podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúcich problematiku spotrebiteľských zmlúv a je ďalej namieste aplikovať aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov.

6. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že z obsahu zmluvy o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu dňa XX.X.XXXX nie je možné zistiť termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov). Údaj o termínoch splatnosti prvej splátky, z ktorého by v spojení s údajom o tom, že úver má byť splatený v 36-mesačných splátkach bolo možné vyvodit' termín konečnej splatnosti úveru a konkrétne termíny následných splátok je uvedený len v oznámení o schválení úveru dlžníkovi - právnej predchodkyňi žalobkyne a nijako nevyplýva z obsahu zmluvných dojednaní. Významom spomínaného zákonného ustanovenia totiž je, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vyžaduje sa teda časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe určitých konkrétnych vstupných údajov. Pokiaľ teda samotná zmluva o úvere údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru neobsahuje a chýba tento časovo individualizovaný údaj pre konkrétnu zmluvu o úvere, je správny záver súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého vo vzťahu k právnej predchodkyňi žalobkyne (§ §11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov).

7. Žalovaný ďalej v odvolaní obhajuje úroky za poskytnutý úver v rozsahu 70% s poukazom na to, že nie sú v rozpore s dobrými mravmi poukazujúc na maximálnu výšku odplaty za spotrebiteľské úvery.

8. Ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, teda k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu

právnej normy zo širokého dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie strany občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie § 3 ods. 1 OZ alebo § 39 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

9. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje úrok primeraný bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivú. V súlade s dobrými mravmi je také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytol veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úveru alebo pôžičiek.

10. Súd prvej inštancie tak správne zdôraznil, že úroková miera 70% podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, keď podľa priemerných úrokov obchodných bánk v danom období úrok pre spotrebiteľské a ostatné úvery dosahoval výšku 10,21%. Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie požičanej sumy, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi, nemá vplyv, že táto bola dohodnutá.

11. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, z vyššie uvádzaných dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať a ostatnými odvolacími námietkami žalovaného, ktoré by samostatne, ale ani vo vzájomnom kontexte neboli spôsobilé privodiť iné právne posúdenie veci odvolacím súdom.

12. Keďže správny je aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd poukazujúc na uvádzané dôvody rozsudok v napadnutom rozsahu potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

13. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni v tomto štádiu konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).